

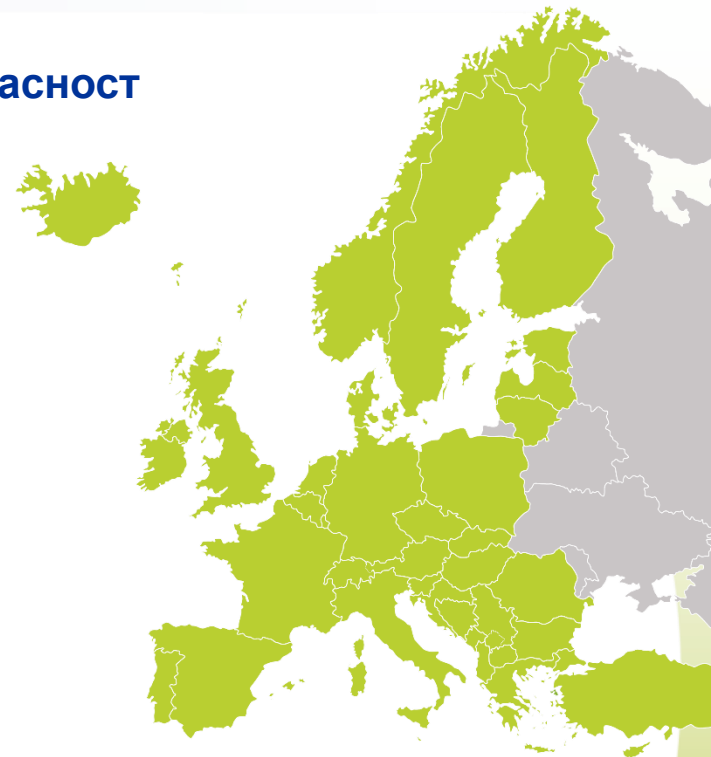

Кампания „Здравословни работни места“ 2018—19 г.

Управление на опасните вещества на работното място

Въведение в кампанията

- Координира се от Европейската агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA)
- Организира се в над 30 държави
- Подкрепя се от мрежа от партньори:
  - национални фокусни точки;
  - официални партньори на кампанията;
  - европейски социални партньори;
  - медийни партньори;
  - Европейската мрежа на предприятията;
  - институциите на Европейския съюз;
  - други агенции на ЕС.

Основни цели

- Повишаване на осведомеността относно рисковете, причинени от опасни вещества на работното място
- Насърчаване на култура на превенция с цел елиминиране или ефективно управление на рисковете
- Подобряване на разбирането за рисковете, свързани с канцерогените
- Насочване на вниманието към работници със специални потребности и уязвимост
- Предоставяне на информация относно развитието на политиките и приложимото законодателство

За какво става дума?

- Служителите в много европейски държави са изложени на опасни вещества
- Често осведомеността по проблема е недостатъчна
- Опасните вещества могат да доведат до:
  - тежки и дълготрайни здравословни проблеми — напр. дразнене на кожата, респираторни заболявания и рак;
  - рискове за безопасността, напр. пожар, експлозия и задушаване;
  - значителни разходи за фирмите за защитни мерки и поемане на отговорност.

Какво представляват опасните вещества?

- **Всяко вещество (твърдо, течно или газообразно), което поражда риск за безопасността или здравето на работниците:**
  - **химикали**, напр. **в бои, лепила, дезинфектанти, почистващи препарати** или пестициди;
  - замърсители, генерирани в хода на производствените процеси, напр. **заваръчни димове**, силициев прах или продукти от изгаряне като отработени **газове** на дизелови двигатели;
  - материали с естествен произход, напр. прах от зърнопроизводство, **азбест** или суров нефт и неговите компоненти.
- **Опасните вещества се срещат почти на всички работни места**
- **Вредата нараства при краткосрочна и дългосрочна експозиция и при дългосрочно натрупване в тялото**

Опасни вещества във ВК сектора

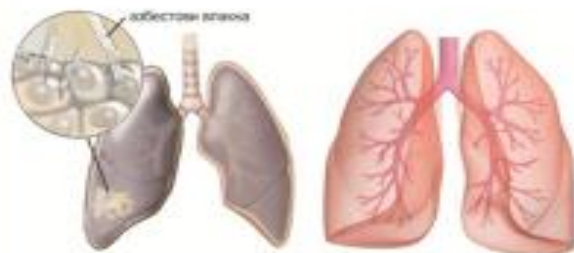
1. Хлор
2. Азбест
3. Опасни газове в ограничени пространства
4. Химически вещества използвани в лаборатории
5. Други

ГАЗ ХЛОР

- Жълто-зелен газ с остра миризма. По-тежък от въздуха.
- Токсичен, дразнещ, дразни очите и дихателните пътища, силно токсичен за водни организми
- Граничните стойности при осем часа експозиция 3 мг/м³
- Информирание и обучение за опасностите
- Осигурен постоянен контрол на атмосферата при потенциална опасност.
- Осигуряване на подходящи ЛПС и вентилация
- Провеждане на аварийни тренировки

РАЗРУШАВАНЕ НА АЗБЕСТОСЪДЪРЖАЩИ МАТЕРИАЛИ

Азбеста е канцерогенен при вдишване!

Прилагане на омокрящи методи на работа при срязване. Използване на ЛПС. Обучение за опасността.

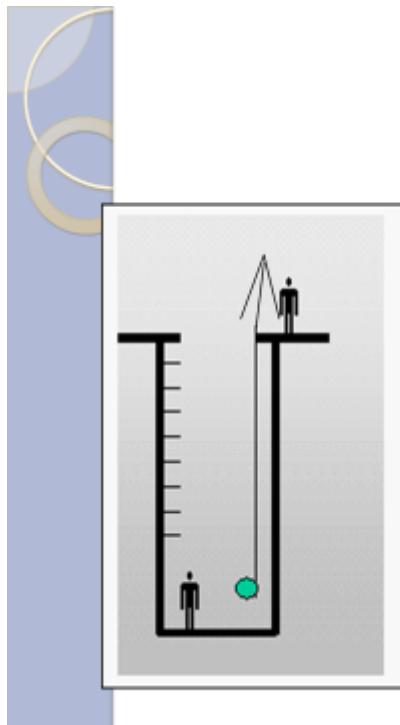
Сигнализиране на работното място с "пушенето забранено" и "забранено за външни лица"

NO SMOKING

Опасни газове в ограничени пространства

“Ограничено пространство” е всяко място (шахта, камера, резервоар, кладенец, закрит канал, тръбопровод, колектор, силос и др.), в което поради затворения му характер се появява предвидима опасност

ОПАСНОСТ ОТ ФОРМИРАНЕ НА ЕКСПЛОЗИВНА АТМОСФЕРА

МЕТАНЪТ СМЕСЕН С
ВЪЗДУХА В ГРАНИЦИТЕ ОТ 5
ДО 15 ОБ. %
ОБРАЗУВА ВЗРИВООПАСНА
СМЕС!

- 5 об. % - долна граница на взривяемост
- 15 об. % - горна граница на взривяемост

- Контрол на загазеността
- Осигуряване на вентилация
- Електрическото оборудване да е във взривобезпасно изпълнение;
- Недопускане на незащитен огън във взривоопасната зона;
- Ремонти и огневи работи се започват след издаване на разрешение;
- Ежегодно обучение на персонала.
- В загазена среда да се работи само с изолиращи противогаси
- Газоопасни работи се започват само след издаване на наряд-допуск
- Забранено е пушенето и паленето на огън в оградените и сигнализираните райони
- В загазена среда да се работи само с изолиращи противогаси

Пиктограми на опасни химически вещества

Как трябва да се управляват опасните вещества?

- **Ключови фактори са създаването на култура на превенция и повишаването на осведомеността**
- **Вече е налице законодателство на ЕС относно опасните вещества — работодателите трябва да са наясно със своите правни задължения**
- **Оценката на риска е важна за ефективната превенция**
- **Въвеждане на ефективни превантивни и защитни мерки**
- **Работниците трябва да бъдат информирани за**
  - резултатите от оценка на риска;
  - опасностите, на които са изложени, и как те могат да ги засегнат;
  - какво следва да правят, за да бъдат те и другите в безопасност;
  - какво трябва да правят в случай на злополука или при възникване на проблем.
- **Практическите инструменти и насоки помагат на фирмите да управляват рисковете и да гарантират здравословни и безопасни работни места**

3 стъпки за управление на опасни вещества

Идентифициране на опасностите:

- Изготвя се списък на веществата/химическите продукти, използвани и генерирани на работното място
- Събира се информация за вредите, които причиняват и как се случва това, напр. от етикетите и информационните листове за безопасност
- Проучва се дали се използват канцерогени или мутагени, за които са валидни по-строги правила

Оценка на експозицията:

- Определя се кой може да бъде изложен на въздействието, вкл. хигиенисти и работници по поддръжката
- Прави се оценка на експозицията на работниците от гледна точка на тип, интензитет, продължителност, честота на излагане, вкл. комбинация от експозиции
- Взема се предвид комбинираният ефект от други рискове, напр. рискове от пожар, проникване през кожата или работа във влажна среда

Определяне на мерки:

- Списъкът с опасностите се използва за изготвяне на план за действие и определяне на отговорниците за неговото изпълнение
- Контролира се изпълнението и се оценява въздействието на мерките

Принципът СТОП

- Работодателите трябва да въведат ефективни превантивни и защитни мерки
- Опасните вещества и процеси трябва да се елиминират напълно от работните места (напр. разработване на нови работни процеси)
- Ако не е възможно елиминиране, рисковете трябва да се управляват според йерархията на превантивните мерки — принципът **СТОП**

Сигурност (безопасни или по-малко опасни алтернативи)

Технологични мерки (напр. затворена система, локална смукателна вентилация)

Организационни мерки (напр. ограничаване на броя на изложените на въздействие работници или на продължителността на експозицията)

Персонална защита (използване на ЛПС)

Законодателство

- Работодателят носи правна отговорност за гарантиране на безопасността и здравето на работното място

Регламенти относно безопасност и здраве при работа, вкл.

- Директива 89/391/ЕИО (Рамковата директива за безопасност и здраве на работното място)
- Директива 98/24/ЕО (Директивата за химичните агенти)
- Директива 2004/37/ЕО (Директивата за канцерогените и мутагените)

Пълен преглед на законодателството относно БЗР:
<https://osha.europa.eu/bg/safety-and-health-legislation>

Полезна информация от законодателството в сферата на химикалите:

- Регламент (ЕО) № 1907/2006 (Регламентът REACH)
- Регламент (ЕО) № 1272/2008 (Регламентът CLP)

Специфични групи, изложени на риск

- **Определени групи работници са изложени на по-голям риск от опасни вещества. Това са:**
  - жени
  - млади работници
  - работници мигранти
  - временно наети работници
  - необучени или неквалифицирани служители
  - хигиенисти и подизпълнители
- **Това може да се дължи на повишена чувствителност или липса на опит, обучение или информация**
- **Рисковете за тези работници трябва да се вземат предвид при извършване на оценка на риска**

Основни дати

- **Начало на кампанията:**
април 2018 г.
- **Награди за добри практики в държави членки и на европейско ниво:**
2018 и 2019 г.
- **Събитие за обмен на добри практики в областта на здравословните работни места:**
2^{ро} тримесечие на 2019 г.
- **Европейски седмици за безопасност и здраве при работа:**
октомври 2018 и 2019 г.
- **Среща на високо равнище за здравословни работни места и Церемония по връчване на Наградите за добри практики:**
ноември 2019 г.

Допълнителна информация

- Научете повече на уеб сайта на кампанията:
www.healthy-workplaces.eu/bg
- Абонирайте се за бюлетина на кампанията:
<https://healthy-workplaces.eu/bg/healthy-workplaces-newsletter>

- Следете дейностите и събитията в социалните медии:

- Научете за събитията във вашата страна от националната фокусна точка:
www.healthy-workplaces.eu/fops